

عنوان: بررسی نحوه استفاده از روشهای غیردائمی پیشگیری از بارداری در طی ۱۵ ماه اول بعد از زایمان در شهر تبریز. ۱۳۸۰

نام دانشجو: فاطمه کوچکی

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد - مامایی

استاد(ان) راهنما: دکتر حوریه حلیمی - سکینه محمد علیزاده

اساتید مشاور: -

شماره پایان نامه: ۱۳۰

مقدمه: تنظیم خانواده با هدف پیشگیری از بارداریهای ناخواسته و فاصله گذاری مناسب بین زایمانها، می تواند از نتایج زاینباری مانند کم خونی، خستگی، زایمان زودرس، وزن کم تولد، سقطهای عمدی و همچنین مرگ و میرهای نوزادی و شیرخوارگی پیشگیری کند. لذا جهت رسیدن به اهداف تنظیم خانواده زوجین بویژه آنهایی که دارای کودک ۱۵ ماهه می باشند، باید از روشهای پیشگیری از بارداری استفاده کنند. از آنجائیکه الگوهای رفتاری پذیرش و نحوه استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری در افراد و جوامع مختلف متفاوت می باشد، تعیین نحوه استفاده از روشهای غیر دائمی پیشگیری از بارداری طی ۱۵ ماه بعد از زایمان در منطقه مفید بنظر می رسد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی است. ابزار گردآوری دادهها پرسشنامههای بود که توسط پرسشگران و طی مراجعه به ۱۲ مرکز و ۳ پایگاه بهداشتی شهر تبریز و مصاحبه با ۴۶۹ مادری که جهت واکسیناسیون ۱۵ ماهگی کودکشان به آن مراکز مراجعه کرده بودند، تکمیل گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده از آمار توصیفی و استنباطی توسط نرم افزار Spss استفاده شد.

نتایج: در بین کل روشها و روشهای مطمئن ضد بارداری پس از زایمان، شایعترین روش قرصهای پروژستینی به ترتیب ۴۳۷ درصد و ۴۵۲ درصد و زمان شروع استفاده از اولین روش ضد بارداری در بیشترین درصد افراد بترتیب ۶۱۸ درصد و ۶۳۳ درصد یک ماه و نیم بعد از زایمان بود. میزان تداوم ۶ و ۱۲ ماهه استفاده از اولین روش مطمئن ۴۳۸ درصد و ۳۱۸ درصد و میزان تداوم ۳ ماهه برای قرصهای مینی پیل ۸۲۹ درصد بود. روشهای ضد بارداری مورد استفاده فعلی بترتیب میزان شیوع شامل: قرصهای ترکیبی ۳۰۳ درصد، کاندوم ۲۰۷ درصد، IUD 181 درصد، منقطع ۱۳ درصد، پرئودیک ۱۰ درصد، آمپولهای پروژسترونی طولانی اثر ۲۱ درصد، قرصهای تری فازیک ۱۱ درصد قرصهای مینی پیل ۰۴ درصد و نوروپلانت ۰۲ درصد بود. در بررسی ارتباط بین سن، تعداد حاملگی، میزان تحصیلات، وضعیت قاعدگی و شیردهی و فاصله گذاری مطلوب بین زایمان اخیر و حاملگی بعدی با نحوه استفاده از روشهای ضد بارداری نتایج نشان داد که بین گروههای مختلف سنی با نوع اولین روش ضد بارداری، تعداد حاملگی با نوع روش فعلی ضد بارداری، وضعیت قاعدگی با نوع و زمان شروع اولین روش ضد بارداری و فاصله گذاری مطلوب با نوع اولین روش مطمئن ضد بارداری بعد از زایمان اخیر، ارتباط معناداری وجود داشت و در سایر موارد ارتباط معناداری نبود.

نتیجه گیری: یافته ها نشان داد که نحوه استفاده از روشهای ضد بارداری در دوره بعد از زایمان مطلوب نبوده و حتی در افرادی که متمایل به فاصله گذاری بیش از ۳ سال بوده یا تمایلی به حاملگی مجدد نداشتند، بالا می باشد. بنابراین لازم است مسئولین امر در این زمینه توجه بیشتری نموده و از آنجائیکه اغلب مادران اظهار می کردند که در دوران بارداری، مدت بستری جهت انجام زایمان و بعد از زایمان آموزشی در این زمینه دریافت نکردهاند و با توجه به اینکه آموزش مهمترین عامل تعیین کننده در استفاده از روشهای ضد بارداری در میان زوجها می باشد، لذا ضرورت دارد که آموزش و مشاوره در زمینه استفاده از روشهای ضد بارداری مورد توجه و تاکید بیشتری قرار گرفته و در راستای ارائه بهتر خدمات مشاورهای اقدامات بیشتری صورت گیرد.

کلمات کلیدی: بعد از زایمان - پیشگیری از بارداری - تنظیم خانواده - شیردهی